

CHARACTERISTICS OF PENALTIES IMPOSED FOR ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE FIELD OF CIRCULATION OF EXCISABLE GOODS

Бернадін Віктор Аркадійович

ад'юнкта кафедри публічного управління та адміністрування

Національна академія внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА СТЯГНЕНЬ, ЩО НАКЛАДАЮТЬСЯ ЗА ВЧИНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОБІГУ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ

Abstract. The article examines the existing system of penalties imposed when committing administrative offenses in the sphere of circulation of excisable goods, the responsibility for which is established by the Code of Ukraine on Administrative Offenses and the Customs Code of Ukraine. It is established that when committing this type of violations, only moral and material penalties are applied, namely: warning, fine and confiscation. The peculiarity of the administrative responsibility for committing the above offenses is that such an administrative penalty as a penalty can be applied in the commission of any of them. It is proposed to amend the Code of Ukraine on Administrative Offenses to eliminate legal conflicts when applying such administrative penalties as forfeiture. The article stipulates that Article 24 (1) of the Code of Ukraine on Administrative Offenses stipulates that the confiscation may be subject to any objects, irrespective of whether they are the property of the person who committed the offense.

Анотація. У статті розглянуто існуючу систему стягнень, що накладаються при вчиненні адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів, відповідальність за які встановлена Кодексом України про адміністративні правопорушення та Митним кодексом України. Встановлено, що при вчиненні даного виду порушень, застосовуються тільки стягнення морального та матеріального характеру, а саме: попередження, штраф та конфіскація. Особливістю адміністративної відповідальності за вчинення вказаних правопорушень є те, що таке адміністративне стягнення як штраф може бути застосоване при вчиненні будь-якого з них. Запропоновано внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення для усунення правових колізій при застосуванні такого адміністративного стягнення як конфіскація. Визначено необхідність закріплення у ч. 1 ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення положення про те, що конфіскації може підлягати будь-які предмети, незалежно від того чи є вони власністю особи, яка вчинила правопорушення.

Key words: administrative offense, customs offense, tax offense, administrative liability, excisable goods.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, митне правопорушення, податкове правопорушення, адміністративна відповідальність, підакцизні товари.

Постановка проблеми. Дослідження особливостей адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів вимагає наукової розробки системи адміністративних стягнень у вказаній сфері та їх застосування. У відповідності до положень Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [1] та Митного кодексу України (далі – МКУ) [2] можливо визначити, що система адміністративних стягнень включає в себе наступні стягнення: попередження; штраф; штрафні бали; оплатне вилучення предмета; конфіскація: предмета чи грошей; позбавлення спеціального права; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; суспільно корисні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті.

Загалом, вивченням питань, пов'язаних із застосуванням адміністративних стягнень присвятили свої наукові праці такі вчені як В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, І.І. Веремеєнко, Р.С. Козюрєнко, Т.О. Коломєєць та інші. Питання

системи адміністративних стягнень також розглядалось як окремий об'єкт наукових досліджень. Так Є.В. Шульга зазначав про те, що для адміністративних стягнень характерна певна система під якою слід розуміти сукупність адміністративних санкцій, які знаходяться у певному співвідношенні одне з іншим, закріплених у послідовному порядку та об'єднаних загальною пенітенціарно-превентивною метою (покарання, перевиховання особи та превенції). Вказану систему він вважає суворо формалізованою, тобто санкціями є тільки ті заходи примусового впливу, які законодавець визначив як адміністративні; будь-які інші подібні до стягнень засоби примусу, не можуть розглядатись як адміністративні стягнення [3, с. 171].

Адміністративні стягнення неодноразово були об'єктом зацікавленості вчених щодо можливості їх класифікації чи систематизації за сукупністю окремих рис, які характерні для окремих груп стягнень. При дослідженні механізму застосування адміністративних стягнень та їх впливу на правопорушника науковці визначають необхідність

поділу на: стягнення немайнового характеру, що являють собою сукупність заходів морального впливу; стягнення майнового та грошового характеру; а також стягнення, які здійснюють безпосередній вплив на особу, що вчинила адміністративне правопорушення [4, с. 72]. У відповідності до ступеня впливу на особу, науковці також поділяють адміністративні стягнення на наступні чотири групи: особистісні, майнові, змішані, а також стягнення виправно-виховного характеру [5, с. 17]. Крім того, зустрічаються пропозиції поділяти адміністративні стягнення за порядком накладення на особу, яка вчинила адміністративне правопорушення, у відповідності до органів, що здійснюють притягнення до відповідальності. Зокрема, на стягнення, які накладаються: в адміністративному порядку, в судовому порядку, органами громадськості [6, с. 70], що вбачається досить спірним критерієм. Найбільш вдалою є поширена класифікація стягнень у залежності від їх спрямованості на особистість та інтереси правопорушника, а саме поділ стягнень на моральні, майнові та особистісні [7, с. 34], що застосовуються при вчиненні адміністративного правопорушення з метою виховання особи та превенції аналогічних правопорушень в майбутньому.

Одночасно, слід зауважити про відсутність комплексних досліджень питання системи адміністративних стягнень, які накладаються за вчинення правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів, а також особливостей їх застосування.

Мета статті полягає у дослідженні стягнень, що накладаються за вчинення адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів, а також особливостей їх застосування, з подальшим формулюванням пропозицій по удосконаленню законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Аналіз вищенаведених норм КУпАП та МКУ свідчить, що за вчинення правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів застосовуються тільки стягнення морального та матеріального характеру, а саме три види адміністративних стягнень: попередження, штраф та конфіскація.

Незначна кількість можливих для застосування стягнень не є перешкодою для ефективності реалізації адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері обігу підакцизних товарів. Ключове значення та вказаних санкцій полягає не у їх суворості та різноманітності, а у невідворотності застосування. Сама ж невідворотність застосування санкцій, або як визначає юридична наука – невідворотність покарання має базуватись на наступних ключових аспектах: по-перше, жодне адміністративне правопорушення не може бути безкарним, тобто винна особа повинна зазнати застосування санкцій або ж інших заходів впливу; по-друге, за кожне адміністративне правопорушення, за яке встановлено відповідальність, на винну особу має

накладатись відповідне суспільній шкідливості стягнення; по-третє, стягнення мають застосовуватись у максимально короткі строки, а їх застосування має відповідати принципу економічності процесу.

Попередження серед усіх адміністративних стягнень вважається найменш суворим. Його застосування, як правило, допускається при вчиненні адміністративних правопорушень незначної суспільної шкідливості особами, які раніше не притягались до адміністративної відповідальності, та мають добрі характеристики за місцем навчання, роботи або проживання. Відомим у теорії адміністративно-деліктного права є те, що попередження слід вважати основним стягненням морального характеру, змістом якого є офіційне засудження протиправної поведінки порушника уповноваженим суб'єктом публічної адміністрації від імені держави, а основним завданням такого стягнення є превенція вчинення аналогічних діянь у майбутньому.

У відповідності до ст. 26 КУпАП попередження як захід адміністративного стягнення вноситься в письмовій формі, а визначених законом випадках попередження фіксується іншим установленим способом [1]. Переважно попередження оформлюється письмово компетентним уповноваженим суб'єктом публічної адміністрації у вигляді постанови про накладення адміністративного стягнення. За вчинення адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів попередження може бути застосовано лише при вчиненні таких правопорушень як:

- порушення правил користування енергією, водою чи газом (ст. 103⁻¹ КУпАП) [1];
- порушення режиму зони митного контролю (ст. 468 МКУ);
- неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, або з транспортними засобами особистого користування, тимчасово ввезеними на митну територію України чи поміщеними у митний режим транзиту (ст. 469 МКУ);
- недоставлення товарів, у тому числі транспортних засобів особистого користування, транспортних засобів комерційного призначення та документів до органу доходів і зборів призначення, видача їх без дозволу органу доходів і зборів або втрата (ст. 470 МКУ);
- перевищення строку тимчасового ввезення товарів, у тому числі транспортних засобів особистого користування, транспортних засобів комерційного призначення або строку тимчасового вивезення товарів чи втрата транспортних засобів (ст. 481 МКУ) [2].

У науці адміністративного права попередження розглядається як стягнення особистісного характеру, що виступає заходом морально-виховного впливу а тому зорієнтоване переважно на виховний ефект [8, с. 231; 9, с. 154].

Попередження реалізує в комплексі декілька завдань, які визначаються його особливостями, це: виховання особи – порушника, превенція аналогічних правопорушень у майбутньому через інформування про неприпустимість такої поведінки, забезпечення економічності процесу через спрощеність та одномоментність застосування стягнення.

Водночас Т.О. Коломоець та Ю.Х. Куразов зазначають, що потенціал попередження максимально не використовується, що зумовлене недосконалістю нормативної регламентації засад такого використання, суб'єктивним підходом до тлумачення тих чи інших нормативних положень різними суб'єктами адміністративної юрисдикції за тих чи інших умов. Вони зауважують на відсутність офіційного визначення попередження, завдяки чому про його реальний ресурс не мають достатніх даних ані суб'єкти його накладення, ані інші суб'єкти відповідних правовідносин [10, с. 111].

Таке стягнення як попередження при вчиненні вказаних правопорушень має застосовуватись з урахуванням параметрів, які фактично визначають можливість та доцільність його накладення. По-перше, зазначений вид стягнення має застосовуватись при вчиненні адміністративних правопорушень із невеликим ступенем суспільної шкідливості або за наявності однієї або кількох обставин, які пом'якшують адміністративну відповідальність. По-друге, враховуючи виховний характер даного стягнення його застосування повинно мати особистісну спрямованість та накладатись оперативно з мінімальним проміжком часу від моменту вчинення адміністративного правопорушення.

У свою чергу штраф визначається законодавством як грошове стягнення, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених КУпАП та іншими законами України [1]. За статистичними даними штраф, на сьогоднішній день, виступає найбільш поширеним видом з інших адміністративних стягнень, що застосовуються в адміністративно-юрисдикційній практиці. За окремими видами правопорушень з усіх видів постанов про накладення адміністративного стягнення у 90-92% проваджень виноситься постанова про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу [11]. Тому науковці відзначають, що адміністративні штрафи — найпоширеніший вид адміністративного стягнення, який до того ж є досить ефективним. Водночас, у контексті реформування системи адміністративних стягнень, зокрема поступового підвищення ролі адміністративних штрафів, необхідне подальше посилення їх ефективності, усунення факторів, які гальмують і знижують результативний вплив цієї штрафної санкції шляхом удосконалення адміністративно-штрафного законодавства й адміністративно-штрафної практики [12, с. 24].

Штраф на відміну від попередження містить в собі не лише морально-виховний зміст, а і виступає механізмом майнового впливу на порушника. Він має більш примусовий характер, оскільки може бути виконаний як добровільно так і шляхом застосування примусу за умови ухилення від добровільного виконання. Це стягнення звертається на майно правопорушника та фактично слугує завданню відшкодування матеріальної шкоди, завданої державі, особливо при вчиненні правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів з матеріальним складом.

Тому на відміну від попередження штраф має дещо інші особливості, що обумовлюють окремі завдання при його застосуванні: превенція правопорушень в майбутньому через відчуття особою реальності покарання, а також забезпечення економічності процесу через простоту його накладення та стягнення.

Мінімальні чи максимально допустимі розміри штрафу не визначаються в адміністративному законодавстві. Фактично сума штрафу залежить від того наскільки суспільно-шкідливим вважається правопорушення з боку держави, хоча деякі науковці відмічають наявність певного хаосу в застосуванні цього заходу стягнення [13, с. 154]. Загальною є тенденція законодавця до збільшення розміру штрафних санкцій, що застосовуються до особи, яка скоїла адміністративне правопорушення, про що зазначає Є.В. Додін [14, с. 73].

Особливістю адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів є те, що таке адміністративне стягнення як штраф може бути застосоване при вчиненні будь-якого із цих правопорушень на відміну від попередження. Дана особливість відповідальності за вказані порушення є логічною, оскільки ними переважно заподіюється шкода фінансовим інтересам держави та суспільства.

Наступним видом стягнення є конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення. У відповідності до норм законодавства цей вид стягнення полягає в примусовій безоплатній передачі зазначеного вище предмета у власність держави за рішенням суду. Щоправда існують певні відмінності між різними законодавчими актами щодо деталізації особливостей накладення даного стягнення. Так, у відповідності до норм ст. 29 КУпАП, конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України [1]. В даному випадку МКУ окремо визначає, що конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у п. 3 ст. 461 зазначеного кодексу, застосовується незалежно від того, чи є ці товари, транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення [2].

При подальшому аналізі цього виду стягнень, обов'язково необхідно розглянути які предмети можуть бути конфісковані у разі вчинення адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів. Так згідно норм законодавства конфіскація застосовується при вчиненні таких адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері:

1) ст. 156 КУпАП встановлює, що при порушенні правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами застосовується конфіскація предметів торгівлі, а саме алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, а також виручки, одержаної від їх продажу;

2) ст. 164 КУпАП передбачає, в разі порушення порядку провадження господарської діяльності, застосування конфіскації виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення (частини 1 і 2 вказаної статті). Крім того, при порушеннях переміщення пального або спирту етилового, передбачається їх конфіскація, а також конфіскація транспортних засобів, які для цього використовувались (частина 4), а у разі порушення порядку зберігання та/або реалізації пального або спирту етилового, крім цих предметів, застосовується конфіскація транспортних засобів, ємностей та обладнання, що використовувались для їх зберігання та/або реалізації, а також грошей, одержаних внаслідок протиправної діяльності (частина 5);

3) ст. 164⁵ КУпАП визначає можливість застосування конфіскації алкогольних напоїв чи тютюнових виробів у разі їх зберігання або транспортування за відсутності на них марок акцизного податку встановленого зразка (частина 1), а також застосування конфіскації марок акцизного податку в разі їх незаконного зберігання (частина 2);

4) ст. 177² КУпАП містить положення про конфіскацію фальсифікованих алкогольних напоїв, тютюнових виробів та обладнання для їх вироблення, у разі виявлення фактів виготовлення, придбання, зберігання або реалізації таких фальсифікованих товарів.

5) статті 468 – 485 МКУ передбачають низку випадків коли конфіскація застосовується по відношенню до підакцизних товарів, при вчиненні митних адміністративних правопорушень.

Враховуючи законодавче визначення предметів конфіскації, особливо тих, що містяться у статтях 156, 164, ст. 164⁵, ст. 177² КУпАП, можливо стверджувати, що вказані предмети можуть і не перебувати в безпосередній власності особи, яка вчинила вказані правопорушення. Наприклад, при порушенні правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробам, дані товари можуть і не перебувати у власності, особи яка безпосередньо допускає визначені ст. 156 КУпАП

правопорушення, а можуть належати іншій особі – суб'єкту господарювання. Сам же порушник може в такому випадку бути найманим працівником у сфері торгівлі, а тому положення ст. 29 фактично перешкоджають повноцінній реалізації санкції ст. 156 КУпАП.

Аналогічна ситуація виникає також при вчиненні правопорушень, відповідальність за які встановлено ст. 164 КУпАП. Зокрема, при зберіганні або реалізації на митній території України пального або спирту етилового на акцизному складі, не зареєстрованому у системі електронного адміністрування, що передбачено у ч. 5 ст. 164 КУпАП, порушник не обов'язково буде користуватись транспортними засобами, ємностями та обладнанням, яке перебуває у його власності, це може бути майно третіх осіб, яке ним отримане у тимчасове користування на підставі цивільно-правового правочину. Прикладом також може виступати таке порушення як зберігання або транспортування алкогольних напоїв чи тютюнових виробів з підробленими чи фальсифікованими марками акцизного податку посадовими особами підприємств – виробників, імпортерів і продавців таких товарів (ч. 1 ст. ст. 164⁵). Такі ж зауваження можливо висловити при проведенні аналізу складу такого адміністративного правопорушення як виготовлення, придбання, зберігання або реалізація фальсифікованих алкогольних напоїв або тютюнових виробів, відповідальність за яке встановлена ст. 177² КУпАП.

У даному випадку мова йде фактично про те, що у відповідності до вимог статей 156, 164, ст. 164⁵, ст. 177² КУпАП суд зобов'язаний застосовувати таке адміністративне стягнення як конфіскація, однак, якщо дані предмети не належать правопорушнику, то конфіскація не може бути застосована. Таким чином положення ч. 3 ст. 465 МКУ про те, що конфіскація застосовується незалежно від того, чи є товари або транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення, вбачаються більш доцільними. Адже в такому випадку досягається саме таке завдання цього стягнення як примус особи до виконання покладених на неї обов'язків, про яке зазначає В.К. Колпаков [15, с.].

На вказану проблему вже звертали свою увагу науковці, так Д.М. Лук'янець вважає, що необхідно внести зміни до КУпАП, а саме конфіскацію замінити на інше стягнення – «безкомпенсаційне вилучення», під яким він пропонує розуміти примусове вилучення речі, в тому числі грошей або валютних цінностей, з подальшим знищенням, утилізацією або зверненням у власність держави відповідно до чинного законодавства без надання особі, в якій ці речі, предмети було вилучено, компенсації у будь-якій формі» [16, с. 201]. Також зустрічаються погляди щодо визначення у КУпАП такого виду стягнення як «безоплатне вилучення» [17, с. 25].

Цікавою є позиція Л.В. Шестак та С.В. Веремієнко, які пропонують на заміну конфіскації запровадити такий вид стягнення як «безоплатне (безкомпенсаційне) вилучення майна або грошей, отриманих внаслідок вчинення правопорушення». Вони вважають за доцільне ч. 1 ст. 29 КУАП викласти в такій редакції: «Безоплатне (безкомпенсаційне) вилучення майна або грошей, отриманих внаслідок вчинення правопорушення, полягає у примусовому їх вилученні за рішенням суду з подальшим знищенням, утилізацією або зверненням на користь держави чи передачі речей (грошей) їх колишньому власнику, в якого вони були вилучені порушником без достатніх для цього підстав без надання правопорушнику будь-якої, в тому числі й грошової компенсації» [18, с. 37].

Зазначене обумовлює необхідність перегляду норм КУАП щодо врегулювання такого виду адміністративного стягнення як конфіскація.

Висновки. Дослідження КУАП та МКУ дозволило визначити, що за вчинення правопорушень у сфері обігу підкацизних товарів застосовуються тільки стягнення морального (попередження) та матеріального (штраф та конфіскація) характеру.

Найбільш поширеним стягненням, яке застосовується за вчинення правопорушень у сфері обігу підкацизних товарів, є штраф, що є особливістю адміністративної відповідальності за вказані правопорушення. Крім того, враховуючи, що досліджуваними правопорушеннями заподіюється шкода фінансовим інтересам держави та суспільства, дане стягнення визначено як одне з основних, а іноді і як єдине, у всіх складах цих правопорушень.

Також, враховуючи проведений аналіз та позиції науковців, можливо запропонувати внесення змін до КУАП, які сприятимуть підвищенню рівня ефективності такого стягнення як конфіскація та усунуть правові колізії при її призначенні судами. Слід викласти ч. 1 ст. 24 КУАП у наступній редакції: «Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, а також грошей, які було отримано внаслідок вчинення правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета чи грошей у власність держави за рішенням суду. Вказані предмет або гроші можуть бути конфісковано незалежно від того чи є вони власністю особи, яка вчинила правопорушення».

Список літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/80731-10>
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-48. ст.552.

3. Шульга Є.В. Теоретико-правові підходи до поняття системи адміністративних стягнень / Є. В. Шульга // Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 2. С. 168-171

4. Якуба О.М. Административная ответственность / О.М. Якуба. М.: Юрид. лит., 1972. 152 с.

5. Голосніченко І. П., Золотарьова Н. І., Штанько Д. О. Адміністративна відповідальність: Навчальний посібник / І. П. Голосніченко, Н. І. Золотарьова, Д. О. Штанько. За заг. ред. І. П. Голосніченка. К.: КІВС, 2003. 112 с.

6. Коваль Л. В. Відповідальність за адміністративні правопорушення / Л. В. Коваль. К.: Вища шк.: Вид-во Київ. держ. ун-ту, 1975. 160 с.

7. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О.В. Кузьменко – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.

8. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: Монографія / За заг. ред. О.М. Бандурки. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 345 с.

9. Ведерніков Ю.А., Шкарупа В.К. Адміністративне право України: Навч. посібн. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. 336 с.

10. Коломoeць Т., Куразов Ю. Попередження як вид адміністративного стягнення: доцільність його збереження та вдосконалення засад використання ресурсу в умовах реформаційних нормотворчих процесів в Україні / Т. Коломoeць, Ю. Куразов // Слово Національної школи суддів України. 2013. № . С. 105–114. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_1_13

11. Статистика Міністерства внутрішніх справ // Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mvs.gov.ua/ua/pages/274_Statistika.htm/

12. Коломoeць Т.О. Щодо питання ефективності адміністративних штрафів / Т. О. Коломoeць // Наукові записки НаУКМА. 2000. Т. 18 : Правничі науки. С. 21–24.

13. Середа В.В. Адміністративна відповідальність за адміністративні правопорушення спеціальних суб'єктів, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну / В. В. Середа // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. 2014. Вип. 2. С. 151-165. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2014_2_19

14. Додин Е. В. Административная ответственность в свете Конституции Украины / Е. В. Додин // Юридический вестник. 1997. № 3. С. 70–74.

15. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В.К. Колпаков. К.: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.

16. Лук'янець Д. М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації [Текст] : дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Лук'янець Дмитро Миколайович ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. К., 2007. 410 арк.

17. Михайлов Р. І. Окремі питання удосконалення законодавства щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень / Р. І. Михайлов // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2015.

№ 1. С. 22-27. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2015_1_6

18. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення: правова природа та проблеми застосування / Л.В. Шестак, С.В. Веремієнко // науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2018. Випуск 1. Том 2. С. 35–38.

Duliba Ye. V.

*Doctor of Law Sciences, Associate Professor,
Private Institution of Higher Education "International
University of Economics and Humanities named
after Academician Stepan Demianchuk", Rivne, Ukraine*

Ilkiv O.V.

*Candidate of Law Sciences, Associate Professor,
Private Institution of Higher Education "International
University of Economics and Humanities named
after Academician Stepan Demianchuk", Rivne, Ukraine*

PECULIARITIES OF THE FISCAL POLICY OF THE COUNTRY AGAINST THE BACKGROUND OF ACQUISITION AND ENFORCEMENT OF THE TITLE TO LAND IN UKRAINE

Abstract. The article uses the dialectical approach to analyze the doctrinal aspects of main features of forming and implementing fiscal policy of the state upon conditions of acquisition and exercise of title to land in Ukraine, management of land market, and withdrawal of moratorium on sale and purchase of lands of agricultural designation. The investigation has shown that the introduction of land market requires new fiscal policy with a fair distribution of profits and taxes. The specificity of operation of business entities in agricultural sector requires an adequate representation of tax treatment of agricultural enterprises in the tax law. The enjoyment of rights to the land has to be considered as fulfillment of rules of legal provisions of the land law concerning ownership and use of the land plots in practical activities of its subjects

Keys words: fiscal policy, land plot, title, land market, taxation.

One of the main directions of the national policy of Ukraine is to ensure integration of the state into European political, economic, and legal space aimed at acquisition of membership in European Union [1]. Such a complicated socio-economic process of promotion of closer cooperation causes the increased overall dependence of Ukraine on other countries-members of European Union, and first of all in economic domain.

Now it has become quite obvious that Ukraine is a state with free market economy, however, further extension of its participation in global economic integration and strengthening of its position on global market require determination of specific legal instruments of promotion in global economic space, determination of directions of competitive recovery of national economy, and development of effective fiscal policy [2, p.146].

Integration of Ukraine into global economic space is impossible without development of basic strategic directions of such integration, without implementation of reforms that could improve the reputation of Ukraine on international stage. The nagging problem of lack of or absence of funds in the state budget leads to the necessity for search for new sources of solving this problem by using international experience of economic

crisis resolution and by provision of economic security of the state.

It has become very important to implement a land reform, to establish a land market, and to call off a moratorium on sale and purchase of agricultural land in order to provide stable development and to form effective fiscal policy.

During many years the issue of necessity for cancelling the moratorium on sale and purchase of agricultural land has been topical and one of the most controversial. The supporters of moratorium withdrawal insist on the fact that the owners of farmland should have a right to dispose land plots belonging to them highlighting that moratorium leads to violation of the rights of the owners and to the existence of a shadow land market. At the same time, the opponents of free land sale and purchase point out the fact that the withdrawal of moratorium may result in deprivation of a great number of citizens of Ukraine of rights to land and in concentration of significant amount of land resources in hands of some great landowners, which could be found to be foreign producers.

Today the moratorium on sale and purchase of agricultural land has a significant negative effect on